

Врѣмето за което разказва баща ни е било прѣзъ 1842 г., когато той билъ момче на 15 години, свършилъ уже курсътъ на всичкитѣ български и гръцки училища въ Търново и що излѣзълъ изъ школата на единъ ходжа при когото училъ турски, но когото напусналъ поради една твърдѣ любовитна случка, за която споменува въ редоветѣ които прямо прѣдшествовать разказътъ му отъ гдѣто тукъ по-долѣ го почвамъ. Тоя разказъ ний буквално прѣписвами и прѣдавами, безъ никакви измѣнения и прибавления.

..... И тъй двѣ три недѣли азъ останахъ празенъ и нѣмахъ занятие. Тогава, подъ влиянието на книгитѣ що бѣхъ челъ, а най много житието на святаго Алексия, човѣка Божий, отъ Огняновича, което бѣше ми купилъ баща ми и което носяхъ се въ джебъ и го четяхъ, азъ помислихъ да бѣгамъ отъ баща си въ Свята Гора, за която цѣль си скрихъ отъ него въ единъ мѣнастирь — въ Присовскитъ, да ставамъ калугеръ. Но баща ми ми намѣри и повърна пакъ въ Търново, и, за да не стожъ празенъ, донесе ми ръкописната история на Отца Паисия да я четъ и прѣпиши. Прочитанието на тая история развѣжъ калугерската мѣгла която бѣше ми обзела и възроди въ мене другъ меракъ. До сега азъ мисляхъ едностранчиво, само какъ да спася дуната си, а слѣдъ прочитанието на тая история азъ си зададохъ цѣль, какъ да спася народътъ си, т. е. какъ да му вдѣхна патриотизъмъ. Прочитанието и прѣписванието на тая история даде друго направление на моитѣ желанія и на моята дѣятелность, и тя стана причина да се сблизя пакъ съ Христа Драганова. Той бѣше отъ мене помалко начитанъ, но пишеше много хубаво черковни слова, като печатани, стоялъ бѣ вече и шесть мѣсеца учитель на Долната Махала, въ Търново, та беше практикувалъ повече. Пему азъ обадохъ за тая история и го поканихъ да я прѣпишемъ, и той като бѣше празенъ, на драго сърдце прие; и тъй заловихми ся да я прѣписвами. Около три мѣсеца нѣщо азъ, подъ ръководството на Драганова, ся учихъ да пишъ черковни слова, а въ туй врѣме прѣписахми и историята.

Въ това врѣме дойде въ Търново единъ старъ даскалъ, по име Костадинъ Фотиновъ, та донесе отъ Стара Загора другъ единъ ръкописъ Българска История, не сжщата като тая на Отца Паисия. Този ръкописъ беше по краткътъ, но имаше нѣкои работи повече отъ колкото въ Отецъ Паисиевата история. Въ нѣколко дена ний прѣписахми това що имаше въ тоя ръкописъ и послѣ съставихми отъ двата ръко-